

Teresa Dobrzyńska

Struktura tekstu i semantyka języka

Biuletyn Polonistyczny 18/1 (55), 158-167

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KONFERENCJE NAUKOWE

Struktura tekstu i semantyka języka

Pracownia Poetyki Teoretycznej i Języka Literackiego Instytutu Badań Literackich PAN zorganizowała w dniach 26-29 września 1974 w Warszawie konferencję poświęconą strukturze tekstu i semantyce języka, która skupiła licznych językoznawców i teoretyków literatury z Warszawy i innych miast Polski (Kraków, Lublin, Wrocław), a także z zagranicy (Czechosłowacja, Związek Radziecki). Było to jedno z cyklu spotkań odbywających się co dwa lata. Przedmiotem obrad była kontynuacja problematyki sympozjów poświęconych: tekstowi spójnemu (1970) i strukturze tekstu (1972). (Materiały poprzednich konferencji opublikowane zostały w tomach zbiorowych pod redakcją M.R.Mayenowej: "O spójności tekstu", 1971; "Tekst i język. Problemy semantyczne", 1974.)

W toku konferencji ogłoszono i przedyskutowano 20 referatów.

Referat ogólny, "O pojęciu tekstu", wygłosił Petr S g a l l (Praga). Tekst, według niego - to szereg zdarzeń wypowiedzeniowych, czyli zdań użytych w odniesieniu do konkretnej sytuacji - stąd niepowtarzalnych bez zmiany znaczenia (teksty literackie stanowią wypadek szczególny). Postęp wiedzy o tekście i logiki wiąże się z podjęciem badań nad zdaniami ze zmiennymi wolnymi, o zmiennej wartości logicznej, jako szczególnie wyraziście ujawniającymi naturę tekstu.

Pojęcie tekstu spójnego używane jest wieloznacznie. Jedno z ujęć traktuje jako tekst spójny taką wypowiedź, której kolejne zdania nie zaprzeczają wcześniejszym i odpowiadają tym samym presupozycjom.

W uwagach na temat rozwoju teorii tekstu referent wskazał na związek z wcześniejszymi dokonaniem w obrębie retoryki i stylistyki; wyodrębnił dwa stanowiska badawcze: badające tekst jako wtórny produkt uszeregowania zdań oraz badające układ zdań w tekście jako rezultat rozczłonkowania wcześniejszej spójnej całości treściowej.

Ilustracją drugiego z wymienionych stanowisk badawczych było ujęcie Jurija M a r t e m i a n o w a (Moskwa) przed-

stawione w referacie "O niektórych możliwościach generatywnego opisu tekstu spójnego". Referent omówił pierwotny kompleks znaczeniowy, przedstawiając wrywkowo jego strukturę; wskazał na odmienność gramatyki zdania i jego porządku semantycznego (w różnych językach różne elementy znaczeniowe są różnie ujmowane przez kategorie gramatyczne). Forma zdania odzwierciedla podział na znane - nieznanne, co jest argumentem za przyjęciem pierwotnej organizacji treściowej. Teoria generatywna, służyć ma ujawnieniu reguł przekształcających spójny kompleks znaczeniowy w linearny tekst języka. To, co dla gramatyki generatywnej jest pierwotne (zdanie jądrowe, maksymalnie proste), w generatywnej teorii tekstu traktowane jest jako wynik maksymalnego rozczłonkowania.

Witold M a r c i s z e w s k i (Warszawa) w referacie pt. "Organizacja semantyczna tekstu", zaproponował przyjęcie wyrażenia tytułowego swej wypowiedzi jako terminu zastępczego dla pojęcia tekstu spójnego, co w terminologii logicznej oznacza zdanie prawidłowo złożone, sensowne. Referent omówił cztery aspekty semantycznej organizacji tekstu, proponując algebraiczne i geometryczne metody ich badania. Były to kolejno: 1) Monotematyczność. Tekst jest uporządkowany tematycznie, gdy dotyczy jednego tematu; można to prześledzić obserwując związki terminów w tekście. Gdy tekst dotyczy jednego tematu, przynajmniej jeden z terminów pozostaje w bezpośrednich bądź pośrednich związkach ze wszystkimi innymi. 2) Klasyfikacja tekstu - uporządkowanie fizyczne (rozdziały, paragrafy, akapity itp.). Tekst dobrze poklasyfikowany ma tę właściwość, że drzewo odwzorowujące jego układ pokrywa się z planem problemowym przedstawionym w postaci drzewa. 3) Uporządkowanie logiczne. Tekst uporządkowany logicznie to taki, w którym nie można dokonać przestawień bez zmiany znaczenia. Przestawienia nieistotne nie zmieniają znaczenia. Miernik uporządkowania, $U = \frac{1}{Z!}$ (i = liczba przestawień nieistotnych, Z = liczba zdań, $Z!$ = silnia Z). 4) Zwartość - gęstość powiązań terminów w tekście. Zaproponowano miernik zwartości w postaci średniej zwartości tekstu równej połowie wartości sumy minimalnej i maksymalnej liczby relacji nie-
tautologicznych: $\frac{n^2 + n - 2}{4}$, gdzie n = liczbie terminów. Tekst o zwartości wyższej od średniej uznany byłby za zwarty.

Jednym z naczelnych problemów teorii tekstu jest zagadnienie presupozycji. Na ten temat - w referacie "W sprawie presupozycji" - wypowiedział się Andrzej B o g u s ł a w - s k i (Warszawa), ustosunkowując się do różnych ujęć tego problemu. Szerokie rozumienie presupozycji, odpowiadające wypowiedziom ujmowanym jako konkretne akty mowy, referent stawia poza obrębem zainteresowań językoznawczych, obierając za przedmiot badań to, co jest informowane przez sam tekst. Problem presupozycji sprowadza się, według niego, w zupełności do struktury tematyczno-rematycznej.

Referent omówił z kolei różne procedury służące wyodrębnieniu treści presuponowanej, wyjaśniając rolę negacji w zdaniu w aspekcie aktualnego rozczłonkowania oraz ustosunkowując się do koncepcji Ducrota, gdzie presupozycja ujmowana jest jako sytuacja towarzysząca wypowiedzi, sprowadzająca się do konwencji, które ustalają wzajemny stosunek mówiącego i słuchacza. Referent wskazał, że nie tylko naruszenie takich konwencji, ale i każda inna sprzeczność niszczy spójność tekstu i przerywa kontakt.

Dla wyodrębnienia funkcjonalnych części zdania: tematu i rematu, odpowiadających głównemu rozczłonkowaniu treści, referent zaproponował test: "kontrastowanie eliminacyjne", polegający na przekształceniu danego zdania w zdanie przeciwstawne z użyciem formuły "to, a nie tamto", "nie to, ale tamto" itp., podającej inny ewentualny człon w miejsce rematu.

Struktura tematyczno-rematyczna tekstu podlega zróżnicowaniu w różnych typach wypowiedzi. Repertuar możliwych nawiązań: tematu do tematu i tematu do rematu, zwiększa się przez możliwość nawiązań odległych oraz nawiązań do tematu nadrzędnego, nie wyrażonego bezpośrednio - "hipertematu" (zasada metonimiczna i synekdochiczna). Problemom tym poświęcił swój referat "Aktualne rozczłonkowanie zdania w prozie artystycznej" Miroslav Č e r v e n k a (Praga), próbując przypisać przewagę różnych typów nawiązań w obrębie aktualnego rozczłonkowania wypowiedzi różnym typom tekstów. Np. opowiadania mają przewagę nawiązań R - T, opisy i teksty liryczne - przewagę T - T, przy czym w tych ostatnich przeważają nawiązania tematyczne dalekie i trudne. W oparciu o powyższe rozróżnienia możliwa jest charakterystyka stylu (mo-

notonia - różnorodność nawiązań) oraz typologia rodzajów i typów wypowiedzi.

Strukturę spójnościową uczyniła podstawą charakterystyki gatunku Jelena P a d u c z e w a (Moskwa), która wygłosiła referat "O niektórych aspektach spójności tekstu". Przedstawiła ona interpretację specjalnego statusu koherencyjnego bajek Ezopa, składających się z dwu odrębnych strukturalnie tekstów: narracji i morału. Referentka wskazała na interferencję treści morału na część narracyjną. Wyodrębnienie składnika tematycznego morału pozwala - dzięki relacji obu części bajki (morał jest wnioskiem z opowiadania lub opowiadanie jest dla niego alogicznym dowodem) - wyodrębnić postaci tematyczne części narracyjnej i określić ich funkcję. Stosunek narracji do morału może być ujęty jako przekład tekstu w tekst.

Referentka omówiła ponadto reguły rządzące częścią oceniającą morału, zasady określające nosiciela punktu widzenia wyrażonego w morale oraz krótkim streszczeniu (części poprzedzającej ewentualnie końcowy morał) i wskazała na efekt estetyczny, jaki uzyskuje się, gdy relacja morału i narracji jest odmienna niż przewidywana na podstawie reguł gatunku.

Zasadę spójności uczynił kategorią opisu dialogu literackiego Aleksander B e r e z a (Wrocław). W referacie "Dialog literacki (pisany) jako składnik konsekwencji tekstowej" wskazał on na związki dialogu z tekstem narracji, używając pojęcia "konsekwencji tekstowej". Informacja z tekstu narratora jest poprzednikiem, którego konsekwencją-następnikiem jest dialog, forma użytych w nim wypowiedzeń, język mówiących, czas wypowiedzi itp. Poprzednik wraz ze wszystkimi wyprowadzonymi zeń następnikami stanowią wiązkę konsekwencji, która jest podstawą segmentacji tekstu.

Pełna zgodność w obrębie treści zrealizowanych przez następnik z konotowanymi przez poprzednik cechuje tekst domknięty. W tym kierunku dąży tekst dialogu literackiego w swej klasycznej postaci - w opozycji do dialogu mówionego, gdzie poprzednik tkwi w nie zwerbalizowanej sytuacji.

Statusowi koherencyjnemu dialogu literackiego pozbawionego objaśnień sytuacyjnych poświęciła swą wypowiedź pt. "Granice spójności tekstu na przykładzie prozy Białoszewskiego" Magdalena S z y b i s t o w a (Kraków). Omawiając

konstrukcję "Donosów z rzeczywistości", referentka określiła ją jako skrajny wypadek zbliżenia do sytuacji wypowiedzi przez pominięcie "didaskaliów", co stanowi niejako test na odporność koherencyjną prozy. Spójność tekstu może być tu odbudowana przy dużej aktywności ze strony czytelnika w oparciu o: wyraźne granice tekstów dialogów, minimalne uwagi sytuacyjne narratora, powtarzające się słownictwo, będące symptomem jednolitości tekstu. Referentka omówiła walor stylistyczny takiego zabiegu artystycznego i potrzebę stosowania innych kryteriów spójności.

W referacie pt. "Podstawy funkcjonalnej typologii wypowiedzi" Janusz L a l e w i c z (Warszawa) odróżnił - zajmując się głównie tekstami oralnymi - dwa typy wypowiedzi, w zależności od tego, czy implikują one w sposób konieczny osoby biorące udział w komunikacji, czy nie. Referent wydzielił na tej podstawie "wypowiedzi do kogoś" i "dla kogoś". Pierwsze różnicują się dalej na zasadzie różnych modalności, drugie - na zasadzie różnic tematycznych. Powyższe kategorie mogą być podstawą typologii tekstów.

Rozważania na temat wypowiedzi funkcjonalnej, służącej za narzędzie działania w danej sytuacji praktycznej, pozwoliły referentowi określić istotę literackości w wypadku literatury oralnej. Cecha literackości przysługuje nadającej się do publicznego przekazu wypowiedzi niefunkcjonalnej typu "dla kogoś", gdy akt komunikacji jest dobrowolny i regulowany zasadami.

Referent omówił różne typy przekazu w literaturze oralnej oraz możliwości wtórnej funkcjonalizacji tekstów pierwotnie niefunkcjonalnych.

Uwzględnienie aspektu pragmatycznego wypowiedzi rzuca światło na jej postać syntaktyczną - tak brzmi teza referatu Krystyny P i s a r k o w e j (Kraków) pt. "Pragmatyczna motywacja hipotaksy w tekście mówionym". Referentka dostrzegła przejawy funkcji pragmatycznej w czterech motywach: 1) poszukiwaniu kontaktu, 2) poszukiwaniu sprzymierzeńca (to omówione szerzej na przykładzie wtrąceń zdań przyczynowych, motywujących różne elementy wypowiedzi mówiącego, co uprzedza ewentualne pytania ze strony słuchacza), 3) chęci poinformowania, 4) stosunku do tekstu wypowiedzi (odróżnienie wyrażeń metatekstowych, ujawniających wzruszenie itp.).

Pragmatyczne uwarunkowanie mowy wpływa na jej większe rozczłonkowanie (zdania o rozbudowanej hipotaksie, wtrącenia). Referentka postuluje badanie żywych wypowiedzi z punktu widzenia udziału hipotaksy, co traktuje jako zjawisko naturalne w mowie, nie zaś wtórne wobec języka pisanego (taka jest obiegowa opinia).

Problematyka składniowa znalazła kontynuację w referacie Marka Świdzińskiego (Warszawa) "O złożonych wykładnikach niewiadomej pytania". Znaczenie pytania, zdefiniowanego czysto formalnie, określił referent jako zbiór odpowiedzi właściwych. Obserwując odpowiedniości struktury pytań i odpowiedzi, wykazał - z odwołaniem do podziału tematyczno-rematycznego - że wykładniki niewiadomej pytania o funkcji zaimek pytajnych mogą być kilkuwyrazowe (np.: co robi, jak dawno, pod jakim warunkiem); że pytania mogą być dwuznaczne na skutek różnego ujęcia wykładnika niewiadomej (np. Co robi / Janek?; Co / robi Janek?). Zbadanie struktury tematyczno-rematycznej pytań wyjaśnia odpowiedzi dewiacyjne, złe - bądź dwojako - rozczłonkujące niewiadomą pytania czy też nie odpowiadające na wszystkie elementy pytajne.

Referat Jadwigi Sambor (Warszawa) "Polskie wyrazy złożone we współczesnych tekstach (interpretacja znaczeń za pomocą ról semantycznych)" poświęcony był omówieniu relacji predykatowo-argumentowej członów złożzeń i zrostów dwunominalnych (o obu członach odrzeczownikowych) i nominalno-werbalnych. Referentka dokonała przeglądu ról semantycznych w interpretacji Filmoora, Mc Cawleya, Motscha, Lees, Laskowskiego, Grochowskiego, i w wyniku tego wybrała osiem ról dla opisu badanego materiału, dążąc do określenia struktury kompozitów i znaczeniowego określenia członów ujawnionych na powierzchni formacji.

W języku polskim produktywność kompozycji jest różna: dwunominalne są stosunkowo rzadkie i ich frekwencja w różnych stylach jest niejednakowa (stosunkowo liczne w stylu naukowym), nominalno-werbalne - w obu uszeregowaniach członów - są częste, o równomiernym rozkładzie w różnych stylach. (Punktem odniesienia dla porównań był język niemiecki.)

Jadwiga Puzyna (Warszawa), w referacie "Z problematyki opisu semantycznego morfemów słowotwórczych", przedstawiła założenia teoretyczne przygotowywanego przez

siebie opracowania polskiego słowotwórstwa. Opis znaczeniowy formacji - niewystarczająco podbudowany teoretycznie w innych opracowaniach - referentka ujęła trójplaszczynowo: na poziomie tekstu, na poziomie leksykalnym i na poziomie typu słowotwórczego. Te trzy ujęcia, coraz bardziej abstrakcyjne, są równoprawne i równie istotne w opisie języka. Na poziomie tekstu formant jest pod największym wpływem morfu tematycznego, zaś jego znaczenie - kontekstowym wariantem znaczenia morfu na poziomie leksykalnym. W ten sposób referentka zniósła dylemat, czy znaczenie należy przypisywać samemu formantowi, czy całej formacji.

Opis znaczeniowy dokonuje się za pomocą repertuaru cech, który może być ustalony w różny sposób: a) strukturalny - metodą Kuryłowicza, b) jako otwarta lista cech ujawnionych w materiale, c) jako wybrany, skończony repertuar cech - np. ról semantycznych.

Projektowany opis ma mieć charakter czysto synchroniczny.

Badanie tekstu przy użyciu metod statystycznych było przedmiotem referatu Michaiła A r a p o w a (Moskwa) pt. "Struktura tekstu w aspekcie ilościowym". Referent wprowadził pojęcie "tekstu idealnego" - realizującego w maksymalnym stopniu prawo Zipfa. Do tego modelowego pojęcia zbliżają się wystarczająco długie teksty skończone (teksty krótkie i części tekstów - nie), role poszczególnych osób dramatu (cały dramat - nie), produkcja literacka danego środowiska kulturalnego (twórczość jednego pisarza, będąca sumą tekstów skończonych - nie). Stosunek do tekstu idealnego może być probierzem różnic gatunkowych: spośród dramatów Szekspira bliskie mu są tragedie, komedie zaś dalekie.

Zależność długości tekstu i liczby haseł słownych w nim zrealizowanych jest różna dla poezji i prozy.

Jerzy B a r t m i ń s k i (Lublin) w referacie pt. "Struktura statystyczna pieśni ludowej na tle słownictwa gwary" omówił na podstawie prób liczących po 10 tys. słów trzy typy tekstów: a) pieśni ludowe w postaci melicznej, b) pieśni w formie recytacyjnej (ze zredukowanymi powtórzeniami melicznymi), c) opowiadania i bajki gwarowe. Charakterystyka strukturalna słownictwa objęła następujące zagadnienia: wysokość parametru $k = \frac{\text{liczba haseł}}{\sqrt{\text{długość tekstu}}}$ (według Kuraszkiewi-

cza), frekwencję wyrazów należących do różnych kategorii gramatycznych, stosunek listy rangowej słownictwa do długości tekstu objętej daną liczbą haseł. Badania ujawniły stosunkową bliskość struktury słownictwa obu typów tekstów pieśniowych i odrębność prozy. M.in. pieśni przeciwstawiają się werbalnemu charakterowi prozy jako wykazujące wyższą frekwencję części mowy nominalnych.

Możliwość porównywania bogactwa słownikowego tekstów różnej długości przy użyciu wskaźnika różnorodności Gooda omówił Jerzy W o r o n c z a k (Wrocław) w referacie pt. "Struktura tematyczna tekstu". Ponieważ w małych kontekstach powtarzalność słownictwa ulega ograniczeniu, możliwe jest ustalenie dla danego tekstu długości odcinka o maksymalnym ubóstwie słownikowym, co pokrywać się będzie prawdopodobnie ze średnią długością odcinka monotematycznego.

Tezy te referent zilustrował porównaniem dwu wierszy łacińskich o charakterze dydaktyczno-polemicznym (Augustyna i Fulgencjusza), z których pierwszy, skierowany do ludu, miał świadomie ograniczone słownictwo i komplikację wątku tematycznego.

W referacie pt. "Tempo jako wykładnik spójności w tekście mówionym" Teresa D o b r z y Ń s k a (Warszawa) przedstawiła przebieg tempa w 120 wierszach niesylabicznych (autorecytacje Jastruna, Iłłakowiczówny, Iwaszkiewicza, Grochowiaka i Różewicza). Referentka ujawniła wyrównujące działanie tempa (tzw. "tendencja do izochronii"), które względnie wydłuża kolejne odcinki krótsze, a skraca dłuższe. Tendencja ta przejawia się we wnętrzu strof; na granicy strof i tekstu jest zdominowana przez delimitacyjną funkcję tempa, operującą zwolnieniem w ostatnim wersie wiersza i strofy. Tendencja do izochronii ma aspekt spójnościowy, będąc konsekwencją jedności tekstu.

Karel P a l a (Brno) w referacie pt. "Struktura słownika w stosunku do semantycznej reprezentacji zdań" przedstawił program opisu semantycznego zdań jako część trójczłonowej teorii języka obejmującej składnię, semantykę i pragmatykę. Opis znaczeniowy (tzw. reprezentacja semantyczna zdania) dokonywany jest przy pomocy L_{μ} - jednego z języków semantyki logicznej, czyli specjalnej notacji pojęciowej. Referent omówił istotę logiczną pojęcia jako funkcji oraz

postać słownika w przedstawionej teorii. Układ elementów w reprezentacji semantycznej odwzorowuje strukturę znaczeniową zdania.

Składnik pragmatyczny teorii obejmuje: a) część właściwą zdaniu jako typowi ("pragmatyka wewnętrzna" - wyrażająca się w składni zdania, niezależna od konkretnego użycia) i b) część wynikająca z użycia zdania w konkretnym akcie mowy ("pragmatyką zewnętrzną" - odniesienie przestrzenno-czasowe i konkretyzacja ról mówiącego i słuchacza). Pragmatyka wewnętrzna opiera się na pięciu koordynatach: A_1 - aproba-ta/dezaproba-ta wobec treści pojęciowej, A_2 - postawa modalna mówiącego wobec treści pojęciowej, A_3 - stcsunek do prawdopodobieństwa komunikowanej treści, A_4 - wskaźniki temporalne (ujmujące dalsze rozróżnienia podstawowych opozycji czasowych, np. aspektowe), A_5 - wskaźnik podziału tematyczno-re-matycznego. Pragmatyka wewnętrzna nie zmienia treści pojęciowej zdania.

Strukturze semantycznej wyrażen zaliczanych w opisach języka do wyznaczników przyzwolenia poświęcił swą wypowiedź Maciej G r o c h o w s k i (Warszawa) w referacie "O strukturze semantycznej przyzwolenia". Analiza znaczeniowa polegała na zastąpieniu badanych wyrażen parafrazami rozczłonkującymi ich treść z użyciem elementów możliwie prostych. Analizy ujawniły niejednorodność znaczeniową "przyzwoleń"; stanowią one trzy typy semantyczne skupione wokół wyrażen reprezentatywnych: P chociaż q, P chociażby q, P nie zależy od q. Została też zbadana równoznaczność, możliwość wzajemnej substytucji bądź współwystąpienia, komunikowanie relacji równoznacznej wykładników pokrewnych "chociaż". Eksplikacje semantyczne sprawdzono parafrazami konkretnych zdań.

Elżbieta J a n u s (Warszawa) w referacie pt. "Z wykładników intensywności cechy" przedstawiła listę wyrażen rosyjskich o różnym statusie morfologicznym i stylistycznym, synonimicznych wobec neutralnego wykładnika intensywności oczen' - bardzo. Na liście intensiwów nie znalazły się wyrażenia, z których można jedynie wywnioskować wysoki stopień nasilenia cechy (np. bezgraniczna miłość) i czego nie komunikują one bezpośrednio. Wykluczone zostały też wyrazy łączące się z oczen' nie na zasadzie tautologii (mają odmienne znaczenie - nieintensyfikacyjne) oraz wykładniki minimalnego/maksymalnego nasilenia cechy.

Autorka wypowiedziała postulat badania dystrybucji omawianych wyrażen, jako że nie są one w tym względzie wymienne. Prześledziła ich łączliwość głównie w dwu typach połączeń: z przymiotnikami parametrycznymi oraz innymi wyrażeniami nieparametrycznymi i nazwami emocji.

W podsumowaniu konferencji Maria Renata Ma y e n o w a (Warszawa) wysunęła projekt systematycznego opracowania problematyki teoretycznej związanej z pojęciem tekstu, poddając dyskusji dwie propozycje selekcji materiału - własną i A. Bogusławskiego. W propozycjach tych znalazły się postulaty dotyczące precyzyjnego ustalenia pojęcia tekstu oraz badania układu elementów w tekście (struktury tematyczno-rematycznej zdania, problemu presupozycji, spójności tekstu, styplizowanych jego części); stworzenia typologii gatunków w oparciu o zasady koherencji; podjęcia problemu wykorzystania układów dewiacyjnych w tekstach poetyckich; zbadania związków między tekstami (wyrażenia metatekstowe, dialog, aluzja do innego tekstu); teoretycznego ujęcia zagadnień pragmatycznych (typy sytuacji komunikacyjnych a typy struktur tekstowych). Opracowania te, pokazujące obecny stan badań w zakresie poszczególnych problemów, byłyby rezultatem współpracy międzynarodowej w zakresie teorii tekstu, dla której forum porozumiewawcze stanowiłyby konferencje warszawskie.

Materiały tegorocznej konferencji zostaną opublikowane.

Dr Teresa Dobrzyńska

Życie literackie w Polsce

w okresie 1863—1973

W dniach od 14 do 16 października 1974 r. toczyły się w Pałacu Staszica obrady sympozjum poświęconego problemom życia literackiego w Polsce w okresie 1863-1973. Zostało ono zorganizowane przez Pracownię Badań Kultury Literackiej Instytutu Badań Literackich, a zgromadziło naukowców z całej Polski zajmujących się tą problematyką.

Główny organizator konferencji, prof. Stefan Ż ó ł - k i e w s k i (IBL), w swoim zagajeniu odniósł tematykę spotkania do nowszych zainteresowań badawczych nauki o lite-